

VARSTVO PRI DELU, EKOLOGIJA

(LOGISTIČNI TEHNIK)

1. Kaj pomeni, antropometrično oblikovanje mest?

ANTROPOMETRIJA je merjenje dimenzij človeškega telesa. Pri analizi delovnega mesta ugotovljamo izmere pri delavcih, ki jih izberemo bodisi za biomehansko raziskavo delovne obremenjenosti.

2. Kaj pomeni, psihološko oblikovanje delovnih mest?

To zagotavlja delavcu prijetno okolje. Tudi majhne spremembe v delovnem okolju lahko močno vplivajo na počutje delavca, blažijo padec koncentracije in motivacije za delo ter sproščajo napetosti zaradi monotonosti dela.

3. Kaj pomeni, ekološko oblikovanje delovnih mest?

Tudi ekološki dejavniki vplivajo na storilnost in počutje zaposlenih. Pri delu se pojavljajo obremenitve zaradi dejavnikov okolja. To so: toplotni dejavniki, razsvetljava, hrup, fizične obremenitve in sevanje. Ekološko oblikujemo delovna mesta tako, da so obremenitve iz okolja čim manjše.

4. Naštejte, prednosti ergonomije z vidika podjetja.

- povečana motivacija in zadovoljstvo pri delu;
- povečana produktivnost in učinkovitost zaposlenih;
- dolgoročni upad odsotnosti z dela zaradi bolezni;
- povečana kvaliteta proizvodov in storitev;
- izboljšana notranja komunikacija in sodelovanje;
- povečan ugled podjetja;
- zmanjšanje števila napak;
- bolj dinamičen in učinkovitejši stil dela

5. Navedite, glavne ergonomske dejavnike, ki jih je treba upoštevati, da se zagotovi dober položaj telesa za stoječe delo.

- delovna površina mora biti nastavljiva za delavce različnih višin in za različne naloge delovnega mesta. Če ni nastavljiva, je potrebno zagotoviti podstavek za višjo delovno površino, namenjeno višjim delavcem.
- zagotoviti je potrebno naslonjalo za noge, da bi zmanjšali pritisk na hrbet in da se omogoči delavcu spreminjati položaj; občasni premiki zmanjšajo pritisk na noge in hrbet.
- tla morajo biti čista, ravna in ne smejo drseti;
- pri opravljanju dela stoje morajo delavci nositi čevlje z nizko peto.
- biti mora dovolj prostora za kolena in spremembo položaja telesa med delom.

6. Naštejte ukrepe za zmanjšanje hrupa.

UKREPI ZA ZMANJŠEVANJE HRUPA SO: upravnopravni ukrepi za zmanjšanje hrupa, tehnični ukrepi in organizacijski ukrepi.

7. Kakšne so lahko posledice toplotnih obremenitev?

Pri velikih toplotnih obremenitvah se zmanjša zmožnost za opravljanje del, zlasti so npr. motene: čutne zaznave, reakcijski čas, delo s številkami, senzomotorična koordinacija, reševanje vezanih nalog ipd..

8. Kateri so cilji varstva pri delu in kako jih uspešno dosežemo?

Cilj je da se zavaruje zdravje in življenje delavcev. Dosežemo jih z upoštevanjem zakona.

9. Kaj zajemajo zdravstveni ukrepi varstva pri delu?

- predhodni zdravstveni pregledi - pred prvo zaposlitvijo in po prenehanju opravljanja določenega dela na določenem delovnem mestu za več kot 12 mesecev;
- usmerjeni obdobjni zdravstveni pregledi - ocenjuje se zdravstvena ogroženost delavca, njegovo izpolnjevanje posebnih zdravstvenih zahtev za določeno delo z upoštevanjem ukrepov iz izjave o varnosti z oceno tveganja;
- drugi usmerjeni preventivni zdravstveni pregledi - dopolnitev anamneze in klinične slike in usmerjeni klinični pregled, usmerjeni pregledi in preiskave glede na napotitveni razlog.

10. Kaj so preventivni ukrepi varstva pred požarom?

Preventivni ukrepi varstva pred požarom izhajajo iz požarnih nevarnosti nanje pa vplivajo dejavniki, kot so: lastnosti in količina gorljivih materialov; lastnosti in količina drugih gorljivih snovi (vnetljive tekočine, plini in lahko gorljive trdne snovi); vrsta in lastnosti tehnoloških postopkov; način skladiščenja vnetljivih tekočin, plinov in lahko gorljivih trdnih snovi; »izvedeni in neizvedeni« ukrepi za požarno zaščito. Ti so: evakuacijske poti; požarne ločitve; naprave, za požarno javljanje in alarmiranje; naprave za začetno gašenje (gasilniki, notranji hidranti); avtomatske naprave za gašenje, oskrba z vodo, zunanji hidranti in dovozne poti za gasilska intervencijska vozila itd.; stalna prisotnost večjega števila delavcev in drugih obiskovalcev, ki ne poznajo dovolj dobro samega objekta in načrtovanih varnostnih ukrepov ter izvajanje organizacijskih ukrepov.

11. Kaj so aktivni ukrepi varstva pred požarom?

Aktivni ukrepi so naprave za odkrivanje, javljanje in alarmiranje so glavni element v sistemu aktivne požarne zaščite. Njihova naloga je čimprejšnje odkrivanje požara oz. zgorevalnih produktov, ki med oksidacijo (s tlenjem ali z gorenjem s plamenom) nastanejo. Tako lahko naprave za odkrivanje zaznajo dim, toploto in svetlobo ali nekatere pline, ki nastajajo med gorenjem.

12. Kdo je dolžen izdelati požarni red in požarni načrt?

- lastniki ali uporabniki stanovanjskih objektov;
- lastniki ali uporabniki poslovnih oz. industrijskih objektov.

13. Kako so o razvrščeni požari in katera sredstva se uporabljajo za njihovo gašenje?

RAZRED	GASIMO POŽARE	GASILNO SREDSTVO
--------	---------------	------------------

A	Trdnih snovi(les,papir...)	voda,prah,pena
B	Vnetljivih tekočin(bencin,nafta...)	prah,pena,CO₂
C	Vnetljivih plinov(metan,butan...)	prah,CO₂
D	vnetljivih kovin(aluminij,Na)	specialni prah

15. ČISTILNE NAPRAVE- opišite vrste čiščenja.

- MEHANSKO ČIŠČENJE - ločevanje večjih delcev, usedanje, filtracija, centrifugiranje, flotacija;
- KEMIJSKO ČIŠČENJE- nevtralizacija, obarjanje, oksidacija, redukcija;
- FIZIKALNO KEMIJSKO ČIŠČENJE - obarjanje, koagulacija, flokulacija, adsorpcija, sedimentacija, flotacija, filtracija, ionska izmenjava, uparevanje, destilacija;
- BIOLOŠKO ČIŠČENJE - aerobno, anaerobno, odstranjevanje dušika in fosforja;
- MEMBRANSKA FILTRACIJA - mikrofiltracija, ultrafiltracija, nanofiltracija, reverzna osmoza.

16.Kaj je emisija?

EMISIJA je prehajanje škodljive snovi iz vira onesnaževanja v atmosfero. Je pojem za onesnaževanje zraka. Merimo jo kot maso škodljive snovi v časovni enoti, ki vstopa iz vira onesnaževanja v ozračje v kg/h.

17.Kaj je komunalna odpadna voda?

Komunalna odpadna voda je voda, ki nastaja v bivalnem okolju gospodinjstev zaradi rabe vode v sanitarnih prostorih, pri kuhanju, pranju in drugih gospodinjskih opravilih. Komunalna odpadna voda je tudi voda, ki nastaja v stavbah v javni rabi ali pri kakršnikoli dejavnosti, če je po nastanku in sestavi podobna vodi po uporabi v gospodinjstvu. Komunalna odpadna voda je tudi odpadna voda, ki nastaja kot industrijska odpadna voda v proizvodnji ali storitveni ali drugi dejavnosti ali mešanica te odpadne vode s komunalno ali padavinsko odpadno vodo, če je po naravi ali sestavi podobna odpadni vodi po uporabi v gospodinjstvu.

18.Kaj je mejna vrednost emisije?

Mejna vrednost je predpisana raven onesnaženosti, ki ne sme biti presežena oziroma mora biti v določenem roku dosežena, če jo dejanska raven onesnaženosti presega.

19.Kaj je okoljski odtis in kako se izračuna?

Okoljski odtis je kazalec trajnostnega razvoja.Izračun okoljskega odtisa temelji na zmogljivosti narave: biokapaciteti in povpraševanju po naravi.

20.Kaj pomenita NIMBY in NIMET SINDROMA?

- NIMBY (ne na mojem dvorišču) - po katerem se ljudje načeloma strinjajo s predlagano rešitvijo ekološkega vprašanja, dokler ne posega v njihovo najbližje okolje, rešujemo le tehnično.
- NIMET (ne v mojem volilnem obdobju).

21. Kaj so okoljske tehnologije?

Po definiciji je čistejša tehnologija (Cleaner Technology) tista tehnologija, ki v najmanjši močni meri obremenjuje okolje. Namen ekoloških oz. čistejših tehnologij je ustvarjanje čistejšega, manj obremenjenega okolja.

22. Kaj ureja Zakon o varstvu okolja in kaj so osnovni cilji varstva okolja?

Ta zakon ureja varstvo okolja pred obremenjevanjem kot temeljni pogoj za trajnostni razvoj in v tem okviru določa temeljna načela varstva okolja, ukrepe varstva okolja, spremljanje stanja okolja in informacije o okolju, ekonomske in finančne instrumente varstva, okolja, javne službe varstva okolja in druga z varstvom okolja povezana vprašanja.

OSNOVNI CILJI VARSTVA OKOLJA SO:

- preprečitev in zmanjšanje obremenjevanja okolja,
- ohranjanje in izboljševanje kakovosti okolja,
- trajnostna raba naravnih virov,
- zmanjšanje rabe energije in večja uporaba obnovljivih virov energije,
- odpravljanje posledic obremenjevanja okolja, izboljšanje porušenega naravnega ravnovesja in ponovno vzpostavljanje njegovih regeneracijskih sposobnosti,
- povečevanje snovne učinkovitosti proizvodnje in potrošnje;
- opuščanje in nadomeščanje uporabe nevarnih snovi.

23. Kateri so najpomembnejši toplogredni plini?

Najpomembnejši toplogredni plini so: VODNA PARA, OGLJIKOV DIOKSID, METAN, DUŠIKOV OKSID IN OZON.

24. Kaj je trajnostni razvoj?

Trajnostni razvoj je zamisel o razvoju človeške družbe, pri katerem bi se izognili nevarnostim, ki jih povzročata osredotočenje na količinski materialni razvoj z izčrpavanjem naravnih virov in onesnaževanjem okolja.

25. Kako postanejo padavine "kisle" in kako to vpliva na naravno in grajeno okolje?

Žveplov dioksid (SO_2) nastaja pri sežigu fosilnih goriv, ki vsebujejo žveplo. V ozračju ostaja nekaj dni in potuje tisoče kilometrov daleč. Poleg nastajanja aerosolov v ozračju se dušikov dioksid z vrsto kemičnih reakcij najprej preoblikuje v žveplov trioksid (SO_3) in ta z vodo v žvepleno kislino (H_2SO_4). Ta se v vodnih kapljicah izloča iz ozračja kot kislilni dež.

Kislilni dež je poleg gozdnih požarov glavni vzrok za odmiranje gozdov, poleg tega povečuje tudi kislost površinskih voda, jezer in zemlje. Škoduje rastlinam in tudi zgradbam, saj povzročata razpad gradbenih materialov.

26. Opišite pojme antropocentrizem in ekocentrizem.

- **Antropocentrizem** - izhaja iz prepričanja, da ima vse, kar je nastajalo, namen služiti človeku; človek je končni cilj evolucije, zato lahko dela, kar se mu zahoče.

- **Ekocentrizem** je prepričanje, da je človek del narave in da so vsa živa bitja enakovredna na tem svetu.

27. Opišite pomen TRGOVANJA Z IZPUSTI.

Sistem trgovanja z izpusti je temelj okoljske strategije EU: nagrajuje podjetja, ki zmanjšajo izpuste CO₂, in kaznuje tista, ki prekoračijo dogovorjene količine.

28. Opišite vpliv okoljskega hrupa na zdravje.

Vplivi hrupa na ljudi so lahko fiziološki in psihološki, saj posegajo v osnovne dejavnosti, kot so spanje, počitek, študij in komunikacija.

29. Pojasni pojme ozon, troposferski ozon in stratosferski ozon?

- **Ozon (O₃)** je visoko reaktiven plin, ki ga sestavljajo trije atomi kisika. Lahko je koristen ali škodljiv, odvisno od tega, na kateri višini se nahaja v ozračju.
- **Prizemni ali troposferski ozon** je antropogenega izvora. Od drugih onesnaževal zunanjega zraka se razlikuje predvsem po tem, da ni rezultat neposrednih izpustov, temveč nastaja kot produkt fotokemičnih reakcij v atmosferi.
- **stratosferski ozon**, ki je posledica naravnega procesa tvorbe ozona. Predstavlja naravni ščit pred nevarnim sončnim ultravijoličnim sevanjem.

30. Vrste odlagališč odpadkov in katere odpadke je dovoljeno odlagati na odlagališčih?

- **ODLAGALIŠČE ZA NEVARNE ODPADKE** - Na odlagališče za nevarne odpadke lahko odlagamo nevarne odpadke.
- **ODLAGALIŠČE ZA NENEVARNE ODPADKE** - dovoljeno odlagati komunalne, nenevarne in obdelane nenevarne odpadke z visoko vsebnostjo biološko razgradljivih snovi, stabilne in nereaktivne nevarne odpadke.
- **ODLAGALIŠČE ZA INERTNE ODPADKE** - dovoljeno odlagati inertne odpadke.

31. Zakaj trdni delci v zraku negativno vplivajo na zdravje in okolje?

Delci pomembno vplivajo tako na zdravje ljudi, kakor tudi na ozračje, vidnost itd. Trdni delci iz zraka pridejo v organizem z dihanjem, posebej nevarni so za astmatike in srčne bolnike. Povzročajo napade astme, kašlja, težko dihanje, kronični bronhitis, zmanjšanje pljučne funkcije in prezgodnjo smrt.

32. Kaj je BAT?

BAT je najbolj učinkovito in napredno stopnjo v razvoju dejavnosti in načinov obratovanja, ki kažejo praktično primernost posamezne tehnologije, na podlagi katere se načeloma določa mejna vrednost emisij za preprečevanje, in če to ni izvedljivo, zmanjševanje emisij na splošno ter vpliva na okolje kot celoto.

33. Kaj je kompost in opišite postopek kompostiranja odpadkov.

Kompost je rastlinska snov, ki se razgradi in reciklira kot gnojilo. **Kompostiranje** je biološka stabilizacija/razgradnja organskih odpadkov,

največkrat rastlinskega izvora s pomočjo mešane mikrobne združbe v ogretem, aerobnem okolju. Z njim pridobimo higieniziran, humificiran stabilni produkt prstenega, temnega, drobljivega izgleda in otipa, ki je uporaben kot gnojilo.

34. Kaj je dovoljenje IPPC?

IPPC je okoljevarstveno dovoljenje, pomeni upoštevanje številnih drugih direktiv EU s področja okolja, ki zadevajo varstvo zraka, upravljanje in rabo voda, ravnanje z odpadki in nevarnimi snovmi, varstvo pred hrupom, varčno ravnanje s surovinami, učinkovito rabo energije.